

รายงานการเข้าร่วมประชุมวิชาการนานาชาติของ

สมาคมนักจดหมายเหตุอเมริกัน

Society of American Archivists

(ARCHIVES*RECORDS 2016 Conference)

ณ เมืองแอตแลนตา มลรัฐจอร์เจีย ประเทศสหรัฐอเมริกา

ระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม - 6 สิงหาคม 2559

ผู้จัดทำ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร พุทธาพิทักษ์ผล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กฤติกา จิวลักษณ์

โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากกิจกรรมวิเทศสัมพันธ์

ประจำปีงบประมาณ 2559

รายงานการประชุม/สัมมนา
ตามระเบียบมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช ว่าด้วยการให้ทุนฝึกอบรม ดุงาน
และประชุมทางวิชาการแก่ข้าราชการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช

1. ชื่อ นางสาวสมพร นามสกุล พุทธาพิทักษ์ผล อายุ 55 ปี

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์

สังกัด สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โทร 8615

ชื่อ นางสาวกฤติกา นามสกุล จิวลักษณ์ อายุ 51 ปี

ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์

สังกัด สาขาวิชาศิลปศาสตร์ โทร 8618

ไป ประชุม ARCHIVES*RECORDS 2016 Conference

ณ เมืองแอตแลนตา มลรัฐจอร์เจีย ประเทศสหรัฐอเมริกา

ตั้งแต่วันที่ 31 กรกฎาคม 2559 ถึงวันที่ 6 สิงหาคม 2559

รวมระยะเวลา 7 วัน

2. รายละเอียดเกี่ยวกับการประชุม/สัมมนา

รายละเอียดเกี่ยวกับการประชุม/สัมมนา

2.1 โครงการ การเข้าร่วมประชุมวิชาการนานาชาติของสมาคมนักจดหมายเหตุอเมริกัน Society of American Archivists (ARCHIVES*RECORDS 2016 Conference)

วัตถุประสงค์

2.1.1 เพื่อเข้าร่วมประชุม/กิจกรรมทางวิชาการของสมาคมนักจดหมายเหตุอเมริกัน

2.1.2 เพื่อติดตามความก้าวหน้าด้านวิชาชีพการจัดการเอกสารและเอกสารจดหมายเหตุ

2.2 ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวนประมาณ 500 คน ประกอบด้วย นักจดหมายเหตุ ผู้จัดการเอกสาร ผู้บริหารงานเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ภัณฑารักษ์ คณาจารย์ผู้สอนวิชาการจัดการเอกสารจดหมายเหตุจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยส่วนใหญ่มาจากองค์การสารสนเทศในทวีปอเมริกาเหนือ

2.3 วิธีการประชุม การบรรยายพิเศษ การประชุมกลุ่มย่อย การแสดงโปสเตอร์ การประชุมในกลุ่มสมาชิก เพื่อรับทราบผลการดำเนินการ และงานสร้างสรรค์เพื่อให้กลุ่มสมาชิกและผู้เข้าร่วมประชุมได้พบและรู้จักกัน

2.4 การเข้าร่วมประชุม ในฐานะตัวแทนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งเป็นสมาชิก Society of American Archivists

2.5 ผลการประชุม

วันที่ 31 กรกฎาคม- 6 สิงหาคม 2559 เวลา 8.00 – 17.00 น. (เวลาท้องถิ่น) ลงทะเบียนรับเอกสารและเข้าร่วมประชุม ซึ่งมีทั้งการบรรยายพิเศษและการประชุมกลุ่มย่อย

1. การบรรยายพิเศษ ในหัวข้อเรื่อง “Getting Our House in Order: Moving from Diversity to Inclusion” โดย Chris Taylor, Director of Inclusion and Community Engagement at the Minnesota Historical Society

Chris Taylor มีพื้นฐานด้านประวัติศาสตร์ และกล่าวถึงประเด็นสำคัญของวิชาชีพนักจดหมายเหตุ และผู้จัดการเอกสารว่า เป็นวิชาชีพส่วนใหญ่เป็นของคนผิวขาว แต่เนื่องจากงานด้านนี้มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคม จึงทำให้วิชาชีพนี้มีโอกาสอย่างมากที่จะมองข้ามมุมมองที่ใกล้ชิดและสัมพันธ์กับชนกลุ่มต่างๆ ผิวสีต่างๆ ที่มีวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่แตกต่างกันได้ Minnesota Historical Society จึงได้จัดตั้ง

.Department of Inclusion and Community Engagement ที่มีภารกิจสำคัญในการสร้างกิจกรรมในการรวบรวมข้อมูล ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ แต่สะท้อนให้เห็นความหลากหลายและการพยายามเน้น “การรวบรวม” เรื่องราวของคนทุกกลุ่มในสังคม เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยเฉพาะชนกลุ่มน้อยที่ไม่มีบทบาทในชุมชนมากนัก (underrepresented communities) และเป็นบริการวิชาการแก่สังคมที่หลากหลาย ทั้งนี้โดยเริ่มจากการเริ่มเพิ่มสัดส่วนของเจ้าหน้าที่ของสมาคมและพิพิธภัณฑ์ที่มีความหลากหลายจากผิวสีต่าง ๆ จากนั้นจึงเริ่มพัฒนากลยุทธ์ทั้งภายในและภายนอก ในการสร้างความผูกพัน (engagement) ของเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ โดยกิจกรรมสำคัญ คือ การเริ่มสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนในโรงเรียนของรัฐในเขตนครมินนิอาโพลิสและเซนต์พอล ในรูปกิจกรรมประจำปีช่วงวันประวัติศาสตร์แห่งชาติ (National History Day program) กิจกรรมนี้มีการแข่งขันระดับประเทศ เพื่อให้นักเรียนระดับเกรด 6-12 จัดทำโครงการวิจัยทางประวัติศาสตร์ในหัวข้อที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีโครงการทุนฝึกงานด้านพิพิธภัณฑ์ โดยเอื้อให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีผิวสีต่าง ๆ สามารถสำรวจอาชีพที่เกี่ยวกับงานพิพิธภัณฑ์ได้

สำหรับวิชาชีพนักจดหมายเหตุและนักจัดการเอกสาร น่าจะถึงเวลาในการทบทวนวิชาชีพโดยรวมว่าสามารถหาวิถีทางใดที่จะทำให้วิชาชีพมีความหลากหลาย และสะท้อนภาพแห่งสังคมและชุมชนอย่างแท้จริง เพื่อเป็นพลังในการผลักดันวิชาชีพ ให้สามารถสร้างสัมพันธ์กับสังคมและชุมชน โดยเฉพาะแทนที่จะเน้นความหลากหลาย แต่เป็น“การรวบรวม” เรื่องราวของคนทุกกลุ่มในสังคม นับแต่สภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นจากการพิจารณาปรับปรุงจากภายใน และขบคิดวิธีที่จะทำให้ “การรวบรวม” มาเป็นฐานแห่งการทำงานในวิชาชีพ ไปจนถึงการจัดบริการและกิจกรรมต่าง ๆ

2. การบรรยายเรื่อง “Archival Stewardship of Email using ePADD Software “ โดย Glynn Edwards

ePADD เป็นซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ของ Stanford University's Special Collections & University Archives เพื่อรองรับกระบวนการจัดการจดหมายเหตุของไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ นับแต่การประเมินค่า จัดกลุ่ม ประมวลผล ค้นหาและนำส่งจดหมายเหตุของไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โครงการพัฒนา ePADD มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ มุ่งให้สามารถค้นหาและเข้าถึงจดหมายเหตุของไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ได้ และให้ซอฟต์แวร์นี้เป็นโอเพนซอร์ส (open source) โดยในระยะแรกได้รับเงินสนับสนุนจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยแอสตันฟอร์ด ต่อมา จึงได้รับเงินทุนสนับสนุนจาก a two-year NHPRC-funded grant project

ePADD ครอบคลุมกระบวนการสำคัญ 4 ด้าน ที่นำแนวคิดมาจากการจัดการวงจรชีวิตเอกสาร (Lifecycle stewardship) ยกเว้นด้านการสงวนรักษา (preservation) โดยครอบคลุมกระบวนการสำคัญ คือ 1) ด้านการพัฒนาคอลเล็กชัน เนื่องจากไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์เป็นกลุ่มเอกสารที่เรียกว่า born digital นโยบายการพัฒนาคอลเล็กชันจึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และต้องเอื้อให้สามารถจัดการจดหมายเหตุอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ แต่ขณะเดียวกันต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและความต้องการของผู้บริจาค ผู้เขียนจดหมาย และ/หรือผู้ขาย (ผู้บริจาคอาจไม่ใช่ผู้เขียนจดหมาย) 2) ด้านการลงทะเบียน (accessioning) ซึ่งไม่เพียงแต่ลงทะเบียนเอกสาร แต่เป็นการแสดงการเป็นผู้ดูแล (custody) ทั้งด้านตัวเอกสาร (ไฟล์) และด้านกฎหมาย โดยการลงทะเบียนต้องเอื้อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริจาคด้วย เช่น ผู้บริจาคบางรายต้องการให้เผยแพร่หลังจากวันที่บริจาคไป 20 ปี หน่วยจดหมายเหตุต้องลงทะเบียนเอกสารชุดนี้ แต่ไม่สามารถเปิดเผยรายละเอียดบัญชีเอกสารได้ เป็นต้น 3) การประมวลผล หมายถึง การจัดระเบียบให้กับกลุ่มเอกสาร ด้วยการพรรณนา (description) ทั้งระดับรายการ (item-level processing) และระดับกลุ่มเอกสาร (ถ้ามี) ทั้งนี้อาจมีมาตรฐานในการพรรณนาและสร้างตัวแทนสารสนเทศให้กับเอกสาร เพื่อเอื้อต่อการค้นหา และ 4) การค้นพบและการนำส่ง (discovery and delivery) เอื้อให้สามารถเข้าถึงเอกสาร ทั้งนี้ขึ้นกับนโยบายของสถาบัน รวมทั้งข้อตกลงหรือเงื่อนไขของผู้บริจาค

สำหรับ ePADD ประเด็นสำคัญเชิงเทคนิคในการพัฒนาซอฟต์แวร์นี้ คือ การสร้างเครื่องมือในการประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing) ที่เหมาะสม เพราะสำหรับจดหมายเหตุของไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากการเขียนจดหมายโต้ตอบกัน จึงมีชื่อเฉพาะต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ ชื่อหน่วยงาน เครื่องมือที่ใช้กันทั่วไปไม่เพียงพอในการจำแนกชื่อต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการค้นหาอย่างยิ่ง ดังนั้นแทนที่จะใช้ datasets ที่มีอยู่ใน Apache Tomcat จึงทดแทนด้วย datasets จากภายนอกหลายแหล่ง เช่น Wikipedia/DBpedia, Freebase, Geonames, OCLC FAST and LC Subject Headings/LC Name Authority File

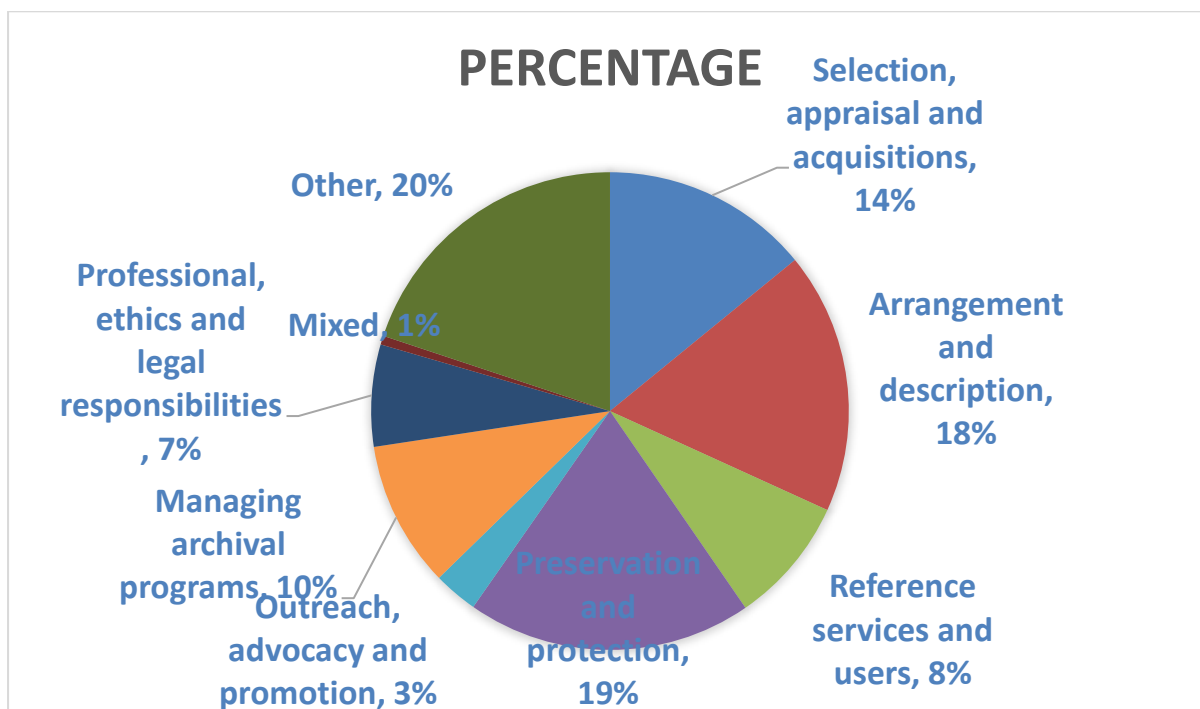

ePADD has been awarded a National Leadership Grant for Libraries from the Institute of Museum & Library Studies (IMLS) to build out functionality that furthers the development of a National Digital Platform. Phase 2 of ePADD development commenced on November 1, 2015. Additional information can be found on the [About](#) page and in the [IMLS announcement](#).

3. การบรรยายเรื่อง “Trends in arrangement and description topics over the last 10 years” โดย Katherine M. Wisser

เป็นการวิเคราะห์ผลงานวิจัย ที่นำเสนอในฟอรัมการวิจัย ในการประชุมทางวิชาการประจำปีของสมาคมนักจดหมายเหตุอเมริกัน ระหว่าง 2007-2015 ทั้งรายงานวิจัยที่นำเสนอด้วยวาจา โปสเตอร์ ทั้งสองรูปแบบ หรืออื่น ๆ ซึ่งครอบคลุมรายงานวิจัย รวมทั้งที่เป็นการบรรยายหลัก (keynote presentation)

โดยนับแต่ปี 2007 ซึ่งเป็นปีแรกที่ริเริ่มจัด Research Forum ขึ้น มีผลงานวิจัยนำเสนอเพียง 19 ชิ้น แต่หลังจากนั้นก็เพิ่มขึ้น จนอาจกล่าวได้ว่า มีผลงานวิจัยนำเสนอกว่าปีละ 40 ชิ้น ยกเว้นปี 2008 และ 2012 เท่านั้น จะเห็นว่า มีจำนวนผลงานวิจัยจำนวนมากอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง โดยมีจำนวนผลงานวิจัยที่นำเสนอในรูปแบบโปสเตอร์มากที่สุด รองลงมาคือ การนำเสนอผลงานวิจัยด้วยวาจา และเมื่อพิจารณาเนื้อหาหรือหัวข้อของผลงานวิจัย

เมื่อพิจารณาหัวข้อ จะเห็นว่าหัวข้อที่หลากหลาย โดยอันดับแรก คือ หัวข้อ การสงวนรักษาและการรักษา ร้อยละ 19 ตามด้วย การจัดเรียงและการพรรณนา ร้อยละ 18 และการคัดเลือก ประเมินและจัดหา ร้อยละ 14 ซึ่งเมื่อเทียบกับผลการวิเคราะห์ของ Melissa Gottwald ที่นำเสนอใน SAA Research Forum 2011 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอขอบเขตของงานวิจัยด้านจดหมายเหตุในหัวข้อสำคัญ คือ การจัดเรียงและการพรรณนา (arrangement and description) ว่าประกอบด้วยหัวข้อย่อย คือ เอกสารดิจิทัล/อิเล็กทรอนิกส์ (Digital/electronic records) คอลเล็กชันขนาดใหญ่ (Large scale collections) การปรับการจัดเรียงและการพรรณนามาเป็นแนวคิดเอ็มพีแอลพี (MPLP -- More Product, Less Process) การใช้มาตรฐานระดับท้องถิ่นสำหรับสื่อรูปแบบเฉพาะหรือหัวข้อเฉพาะ (Localized standards for special formats or specific topics) สื่อสังคมในฐานะเครื่องมือเพื่อช่วยในการจัดทำรายการพรรณนา (Social media as a tool to enhance descriptive efforts) การนำมาตรฐานใหม่ไปใช้ (New standards implementation) ข้อมูลเชื่อมโยงหรือลิงก์แบบเปิด (Linked open data) ตัวแทนสารสนเทศดิจิทัลที่บูรณาการการพรรณนา (Digital surrogates integrated with description) การสร้าง การจัด และการส่งข้อมูลพรรณนา (Creating, manipulating, exporting descriptions) รูปแบบทางเลือกอื่น ๆ ในการพรรณนาและนำเสนอร่วมกับหลักการอื่น ๆ (Alternative models for description and its interplay with core principles)

4. Identification and Redaction of Sensitive Information in Born-Digital Archival Materials:

Research and Development Directions โดย Christopher (Cal) Lee

เป็นการวิจัยและการพัฒนาซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส ระยะเวลา 2 ปี โดยได้รับเงินสนับสนุนจาก Andrew W. Mellon Foundation เพื่อช่วยการทำงานขั้นตอนสำคัญโดยอัตโนมัติ คือ การระบุและลดทอนสารสนเทศอ่อนไหว (Sensitive Information) สำหรับเอกสารจดหมายเหตุในรูปแบบดิจิทัลมาแต่กำเนิด (Born-digital archival material) เช่น ข่าวออนไลน์ ทวิตเตอร์ อีเมล อินสตาแกรม เอกสารเหล่านี้ เมื่อนำมาจัดให้เป็นจดหมายเหตุเพื่อให้บริการโดยเฉพาะบริการสาธารณะ จำเป็นต้องมีการระบุและลดทอนสารสนเทศอ่อนไหว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลที่ระบุตัวบุคคล (Personal identifiers) เช่น หมายเลขใบขับขี่ หมายเลขประจำตัวข้าราชการ เลขประจำตัวประชาชน หรืออื่น ๆ ข้อมูลการเงิน เช่น หมายเลขบัตรเครดิต ข้อมูลที่ใช้เชื่อมโยงตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ (Geolocation data) อีเมลแอดเดรสรวมทั้งเอกสารแนบ ร่องรอยของกิจกรรมออนไลน์ เช่น ประวัติการค้นหา แคชที่เก็บในเว็บ ชื่อโดเมน ที่อยู่ไอพี (IP addresses) -ข้อมูลนี้อาจกู้คืนมาได้จากไฟล์ที่ลบทิ้งไปแล้ว และข้อมูลที่มีการบันทึกทับไปบางส่วน

กระบวนการที่นำเสนอ คือ การลดทอนสารสนเทศอ่อนไหวจากเอกสารในรูปแบบดิจิทัลมาแต่กำเนิด โดยมีความยุ่งยาก นับแต่ เอกสารเหล่านี้อาจอยู่ในรูปแบบบีบอัด (compressed files) มีรูปแบบที่มีเจ้าของ ทำให้ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทั่วไป (proprietary formats) อาจมีฟอร์แมตแตกต่างกัน รวมทั้งอาจเข้ารหัสไว้ ทำให้ได้มีการนำเครื่องมือด้านดิจิทัลฟอเรนสิกส์ (Digital forensics) หรือการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางดิจิทัล เพื่อช่วยสแกนระบบไฟล์และสื่อที่จัดเก็บไฟล์นั้นทีละบล็อก (Scan file systems and disk images block-by-block) คลายหรือแยกไฟล์ออกมา หากสามารถทำได้ และรายงานไฟล์หรือเอกสารที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้กระบวนการนี้จำเป็นต้องทำได้โดยอัตโนมัติ ด้วยเทคนิค bwFLA ซึ่งเป็นบริการที่เอื้อให้สามารถจำลองเอกสารได้ (Emulation as a Service)

เครื่องมือที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่ง คือ BCA (BitCurator Access) Web Tools เพราะบูรณาการกลุ่มซอฟต์แวร์ด้านดิจิทัลฟอเรนสิกส์ให้สามารถใช้บริการทางเว็บได้ ทำให้ไม่เปลืองทรัพยากรของผู้ปฏิบัติงานมากนัก ขณะเดียวกันยังสามารถสร้าง disk images ที่เครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครือข่ายของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อสามารถเรียกใช้บริการ โดยการวิเคราะห์ที่ใช้ทรัพยากรมาก ทำทางด้านผู้ให้บริการซอฟต์แวร์ (via Sleuthkit and DFXML Python bindings, among others) ขณะที่สามารถให้บริการได้ โดยไม่มีข้อจำกัดด้านซอฟต์แวร์และประเภทของฐานข้อมูล และสามารถสร้างเมตาดาต้าได้โดยอัตโนมัติ

5. From Survey Design to Hackfest: Reflections on Research-in-Practice for Born-Digital Access โดย Rachel Appel, Special Collections, Bryn Mawr College Library & Information Technology Services, Alison Clemens, Beinecke Rare Book & Manuscript

Library, Yale University, Wendy Hagenmaier, Georgia Tech Archives and Jessica Meyerson, Briscoe Center for American History, University of Texas

เป็นโครงการวิจัยใหญ่ที่มีจุดประสงค์เพื่อร่วมกันพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการเข้าถึงเอกสารในรูปแบบดิจิทัลมาแต่กำเนิด โดยสามารถปรับให้เหมาะสมกับปริมาณของเอกสารกลุ่มนี้ และสอดคล้องกับสมรรถนะขององค์กร ขณะเดียวกันยังส่งเสริมให้เกิดการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในวงวิชาชีพ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติที่ดีด้านดังกล่าวด้วย เนื่องจากแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าถึงเอกสารจดหมายเหตุที่ผ่านมาไม่ครอบคลุมเอกสารในรูปแบบดิจิทัลแต่กำเนิด

โครงการนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการสำรวจวิธีการหรือแนวทางที่ใช้ในการปฏิบัติงานจดหมายเหตุในรูปแบบดิจิทัลแต่กำเนิด ในสถาบันหรือหน่วยงานด้านมรดกทางวัฒนธรรม เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามมีข้อความ 36 ข้อในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการจดหมายเหตุในรูปแบบดิจิทัลแต่กำเนิด คือ เรื่องบุคลากรและการฝึกอบรม กิจกรรม และอนาคต มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 129 ฉบับ หลังจากนั้นจึงติดต่อผู้ตอบแบบสอบถามอีก 20 คน ซึ่งมีพื้นฐาน สภาพการทำงานและองค์การต้นสังกัดที่แตกต่างกัน เพื่อสัมภาษณ์อย่างกึ่งโครงสร้าง โดยเป็นการสัมภาษณ์ประเด็นต่อจากแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง ผลที่ได้รับที่สำคัญ คือ ช่องว่างที่สำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานกล่าวถึงตามลำดับ คือ ช่องว่างด้านเครื่องมือและระบบที่ใช้โดยเฉพาะเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานอย่างอัตโนมัติ ช่องว่างด้านการวิเคราะห์เชิงธุรกิจ การจัดสรรทรัพยากรและการพยายามสร้างความเข้าใจและให้คนเห็นความสำคัญของเอกสารกลุ่มนี้ ช่องว่างด้านทักษะของนักเอกสารจดหมายเหตุ รวมทั้งการแบ่งปันข้อมูลและการช่วยกันฝึกอบรมซึ่งกันและกัน ช่องว่างด้านการทำความเข้าใจผู้ใช้ และช่องว่างด้านวิจัยและนโยบาย นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้กล่าวถึงแผนการที่จะดำเนินการในอนาคต ที่สำคัญ คือ การเข้าถึงห้องอ่านหนังสือทั้งทางไกลและออนไลน์ เมตาดาตาเพื่อการเข้าถึงและการประมวลเอกสาร รวมทั้งการทำซ้ำทั้งในรูปแบบเอกสารและภาพ

โครงการระยะที่ 2 เป็นการนำผลที่ได้จากระยะที่ 1 มาจัดกิจกรรมสำคัญ คือ hackfest ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เชิญผู้สนใจร่วมกันทำงานในทำนองเดียวกับการ “ลงแขกเกี่ยวข้าว” โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาเป็นฐาน ทีมผู้สนใจทำงานร่วมกันทีละ 3-5 คน ประกอบด้วย หัวหน้า 1 คน นักวิจัยของโครงการ 1 คน และผู้จัดบันทึก 1-2 คน สมาชิกจะทำงานร่วมกันในหัวข้อที่กำหนด เพื่อร่วมกันพัฒนาข้อเสนองานวิจัยร่วมเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ผลจากการทำงาน hackfest ของแต่ละกลุ่ม คือ โน้ต ที่ใช้ในการระดมสมอง และทำงานร่วมกัน ข้อเสนอโครงการวิจัยร่วมกันจำนวน 2 หน้ากระดาษ และบล็อก ที่อธิบายกระบวนการทำงานและประสบการณ์จาก hackfest นี้ หัวข้อที่มอบหมายมีทั้งสิ้น 4 หัวข้อ คือ 1) เข้าใจผู้ใช้ที่จะเข้าถึงเอกสารที่กำเนิดในรูปแบบดิจิทัล เป็นโครงการที่จะช่วยให้นักจดหมายเหตุสามารถเข้าใจความต้องการของผู้ใช้ 2) การพยายามสร้างความเข้าใจและให้คนเห็นความสำคัญของเอกสารกลุ่มนี้ เป็นโครงการศึกษาเพื่อวัดปริมาณเอกสารกลุ่มนี้ที่จำเป็นต้องให้บริการเข้าถึง รวมทั้งช่วยให้นักจดหมายเหตุมีข้อมูลในการ

พัฒนางานกลุ่มนี้ต่อไป 3) AGILE เพื่อการเข้าถึง เป็นการฝึกอบรมนักจดหมายเหตุให้เข้าใจ agile methodologies ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการโครงการพัฒนาซอฟต์แวร์ กระแสงาน และระบบที่ iterative และ 4) Bootcamp ให้นักจดหมายเหตุมีทักษะในการเขียนโปรแกรมเพื่อการเข้าถึงเอกสาร

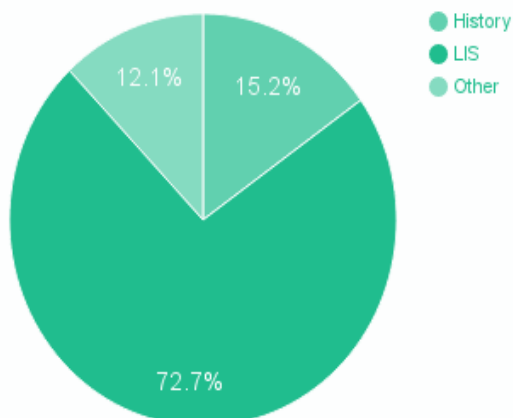
จะเห็นว่าโครงการนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงกรอบแนวคิดใหม่ในการทำวิจัย แทนที่การทำวิจัยแบบเดิม แต่สำหรับเรื่องดังกล่าว ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน การพยายามจะสงวนรักษาเอกสารจดหมายเหตุในรูปแบบดิจิทัลแต่กำเนิดเป็นความท้าทายในการศึกษาวิจัย ที่ไม่สามารถทำได้ในรูปแบบและวิธีการวิจัยแบบเดิม แนวคิดของการวิจัยแบบนี้จำเป็นต้องมีความร่วมมือจากผู้ปฏิบัติงาน อยู่ในรูปการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างตัวแบบการวิจัยที่ยั่งยืน มีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องและ translational research หรือการวิจัยที่นำความรู้จากการวิจัยภาคทฤษฎีหรือพื้นฐานมาสู่การปฏิบัติ เพื่อให้สามารถสร้างผลการวิจัยที่ก้าวหน้า และประสบผลสำเร็จ

6. Archival Education, Present and Future: Evaluating Curriculum for Critical Archival Practice โดย Desiree Alaniz

การศึกษาด้านจดหมายเหตุในสหรัฐอเมริกาในระยะแรก มีลักษณะเช่นเดียวกับบรรณารักษศาสตร์ คือ เน้นการฝึกฝนหรือทักษะในการทำงาน จนกระทั่งถึงช่วงทศวรรษ 1990 จึงเริ่มเห็นสถาบันอุดมศึกษาเริ่มหันมาเปิดหลักสูตรด้านจดหมายเหตุกันอย่างกว้างขวาง บางเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนบรรณารักษ์ โดยถือเป็นวิชาเอกหนึ่ง บางเป็นส่วนหนึ่งของภาควิชาประวัติศาสตร์ ขณะเดียวกันจากความเปลี่ยนแปลงด้านอุดมศึกษา เช่น การเปลี่ยนจากโรงเรียนบรรณารักษ์มาเป็น iSchool ย่อมส่งผลกระทบต่อการศึกษาด้านจดหมายเหตุ

ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การที่สมาคมนักจดหมายเหตุอเมริกัน หรือ SAA (Society of American Archivists) ได้เริ่มให้ความสำคัญต่อการศึกษาด้านจดหมายเหตุ โดยได้มีการกำหนดแนวทางที่เกี่ยวข้องกับทักษะและความรู้ความสามารถหลัก (core competencies and skills) แทนการรับรองวิทยฐานะเช่นที่สมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library Association) ดำเนินการ ประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นคือ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลต่องานวิชาชีพด้านจดหมายเหตุอย่างมาก ในทุกกระบวนการหลัก ความเปลี่ยนแปลงด้านสังคมที่มีต่อ “จดหมายเหตุ” รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงในแวดวงอุดมศึกษาด้วย

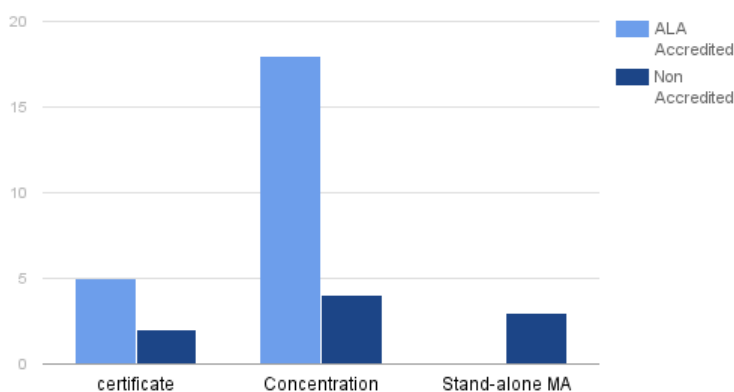
Department Affiliation

การศึกษานี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ โดยมีขอบเขตสำคัญ คือ การวิเคราะห์เนื้อหาจาก 1) หลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนด้านจดหมายเหตุในสหรัฐอเมริกา ซึ่ง SAA Directory of Graduate Education รวบรวมไว้จำนวน 43 แห่ง ครอบคลุมทั้งหลักสูตรแบบเผชิญหน้า ออนไลน์ และผสม รวมทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ประกาศนียบัตร และอนุปริญญา) ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก 2) จากเว็บไซต์ของสถาบันที่เปิดสอน และ 3) การวิเคราะห์ลักษณะสำคัญของโปรแกรมแต่ละแห่ง

ผลการวิจัยเบื้องต้นพบว่า จากโปรแกรมทั้งหมดที่ศึกษา ร้อยละ 72.07 เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนบรรณารักษ์ ร้อยละ 15.2 สังกัดภาควิชาประวัติศาสตร์ และ ร้อยละ 12.1 สังกัดอื่น ๆ

Program Composition

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากลักษณะของโปรแกรม จะพบว่า ส่วนใหญ่เป็นโปรแกรมที่สังกัดโรงเรียนบรรณารักษ์ที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะจากสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library Association-

accredited programs) ในกลุ่มนี้มีทั้งที่เป็นระดับประกาศนียบัตร และเป็นกลุ่มวิชาเอก (concentration) ส่วนน้อยที่ไม่ได้สังกัดโรงเรียนบรรณารักษ์ที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะฯ นั้น มีทั้งระดับประกาศนียบัตร กลุ่มวิชาเอก และปริญญาโทเฉพาะ

ขณะเดียวกัน นับแต่ 1989 เป็นต้นมา นักจดหมายเหตุในหน่วยงานต่าง ๆ เริ่มเห็นความสำคัญของการฝึกอบรม โดยมีหน่วยงานสำคัญ คือ Academy of Certified Archivists ซึ่งจัดตั้งขึ้นในการประชุมประจำปีของ SAA มีลักษณะเป็นหน่วยงานอิสระ ไม่หวังผลกำไร มีหน้าที่ คือ การออกอนุญาโตบัตร (certification) ให้กับนักจดหมายเหตุวิชาชีพ โดยกำหนดมาตรฐานของนักจดหมายเหตุวิชาชีพ และมีการสอบอนุญาโตบัตร นอกจากนี้ในปี 2011 SAA ยังจัดให้มีโปรแกรม Digital Archives Specialist program หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะจดหมายเหตุดิจิทัล ในลักษณะของการประชุมเชิงปฏิบัติการพร้อมด้วยการสอบ ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าว จะเริ่มเห็นความหลากหลายของการศึกษาในวงวิชาชีพนักจดหมายเหตุมากขึ้นโดยลำดับ รวมทั้งความพยายามในการปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพ เพื่อให้รองรับสภาพแวดล้อมการทำงาน และจัดการด้านจดหมายเหตุที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก

7. การศึกษาดูงาน ในระหว่างการประชุม ยังได้จัดให้มีการศึกษาดูงานสถาบันต่าง ๆ ด้านจดหมายเหตุในเมืองแอตแลนต้า

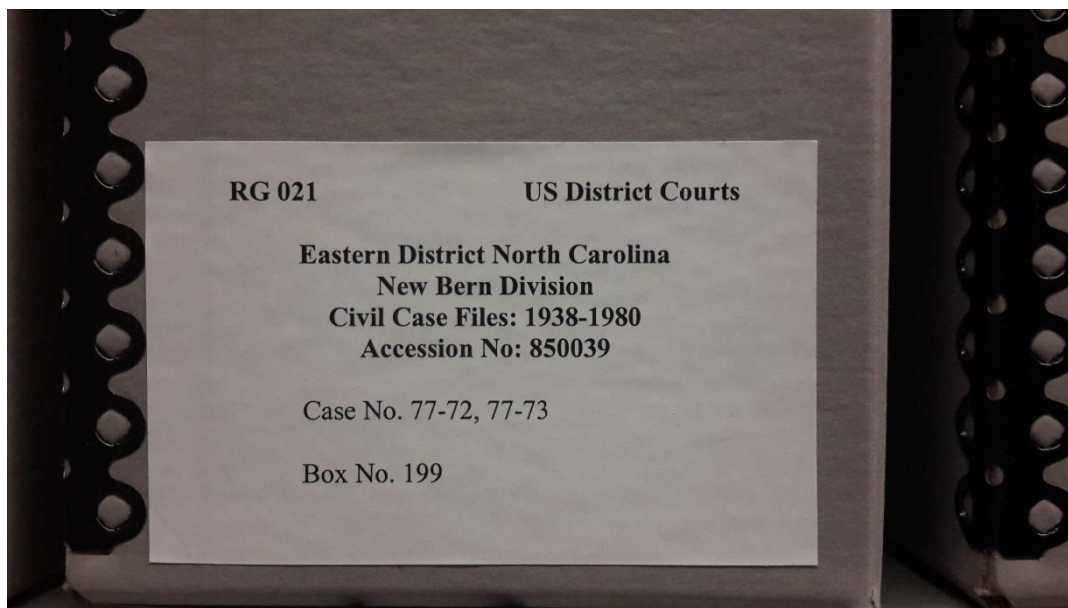
7.1 ชื่อหน่วยงาน National Archives at Atlanta

สถานที่ตั้ง Jonesboro Road, Morrow, Georgia

เวลาทำการ จันทร์-ศุกร์ เวลา 8.30-17.00 น.

National Archives and Records Administration (NARA) ทำหน้าที่เก็บรักษาและเป็นข้อมูลของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา โดยถือครองทะเบียนข้อมูลของ 8 รัฐที่อยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย อลาบามา ฟลอริดา จอร์เจีย เคนตักกี มิสซิสซิปปี นอร์ธแคโรไลนา เซาท์แคโรไลนา และเทนเนสซี โดยข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาจาก U.S. District Courts, Tennessee Valley Authority, Atomic Energy Commission, NASA, and the Centers for Disease Control and Prevention ทะเบียนข้อมูลทั้งหมดทั้งที่อยู่ในรูปของออนไลน์ และในรูปของไมโครฟิล์มจะมีลักษณะของข้อมูลที่ไม่ซ้ำกัน และไม่สามารถพบได้ในหอจดหมายเหตุในภูมิภาคอื่น ๆ

ทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการโดยภาพรวม ร้อยละ 85 เป็นเอกสารจดหมายเหตุ และอีกประมาณ 2 ล้านทะเบียนเป็นฉบับสำเนาที่อยู่ในรูปดิจิทัล นอกจากนี้ยังมีแผนที่ แผนที่ภูมิ ภาพวาดสถาปัตยกรรม ภาพถ่ายทางอากาศ ม้วนฟิล์มภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ เทปบันทึกเสียง และนิทรรศการ

- 7.2 ชื่อหน่วยงาน Georgia State University Library, Special Collections & Archives
 สถานที่ตั้ง Georgia State University Library, Atlanta Campus ชั้น 8 อาคารด้านทิศใต้
 เวลาทำการ จันทร์-ศุกร์ เวลา 9.00-18.00 น.
 วันอื่นนอกจากช่วงเวลาที่กำหนดต้องทำการนัดหมายเป็นการเฉพาะ
 ส่วนการจัดแสดงนิทรรศการ เปิดให้บริการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 8.30-18.00 น.

ทรัพยากรสารสนเทศลักษณะพิเศษที่จัดเก็บและให้บริการ Georgia State University Library ,
 Special Collections & Archives จัดเก็บและให้บริการทรัพยากรสารสนเทศลักษณะพิเศษ ประเภท

จดหมายเหตุในช่วงศตวรรษที่ 20-21 โดยมุ่งเน้นเรื่องราวเกี่ยวกับการใช้แรงงานทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา (Southern Labor Archives, Archives of the International Association of Machinists and Aerospace Workers) ศิลปวัฒนธรรมและดนตรี (John Mercer Collection, Popular Music & Culture Collection) เรื่องราวเกี่ยวกับสิทธิและความเสมอภาคในมลรัฐจอร์เจีย การเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องความเสมอภาคของผู้หญิง (Donna Novak Coles Georgia Woman's Movement Archives)

นอกจากนี้ ยังจัดเก็บเอกสารจดหมายเหตุของ Georgia State University ประกอบด้วย ระเบียบข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานของมหาวิทยาลัย โครงสร้างองค์กร และสารสนเทศที่เชื่อมโยงถึงประวัติความเป็นมาของ Georgia State University ต้นฉบับตัวเขียน เทปบันทึกเสียง ภาพเคลื่อนไหว ภาพถ่ายทางประวัติศาสตร์ที่สะท้อนเรื่องราวเกี่ยวกับแอตแลนต้าและจอร์เจีย (Photograph Collections, Atlanta Journal-Constitution Photographic Archive) เอกสารจากคำบอกเล่า ที่สะท้อนถึงชีวิต เรื่องราว และเหตุการณ์ของบุคคลที่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ และหนังสือหายาก

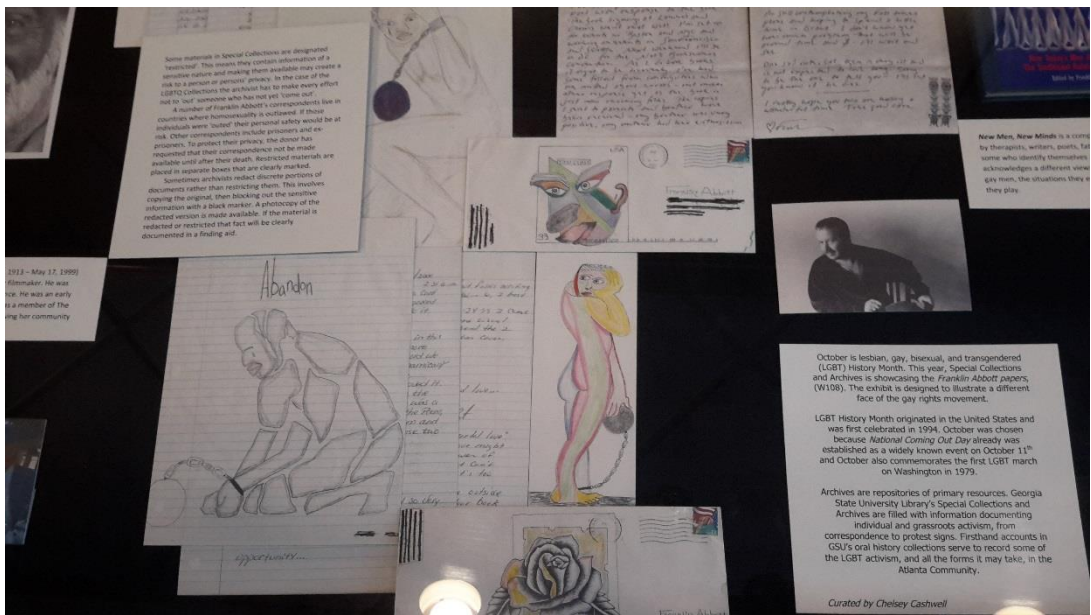
การบริการทรัพยากรสารสนเทศลักษณะพิเศษ เป็นลักษณะระบบปิดคือ จะไม่อนุญาตให้ยืมออก ให้ใช้บริการภายในแผนกเท่านั้น การใช้บริการจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดยเจ้าหน้าที่ของแผนก ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจดหมายเหตุ ที่มีความรู้เกี่ยวกับการสงวนรักษาและเข้าถึงเอกสารที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์

นโยบายการรับบริจาคทรัพยากรสารสนเทศลักษณะพิเศษ

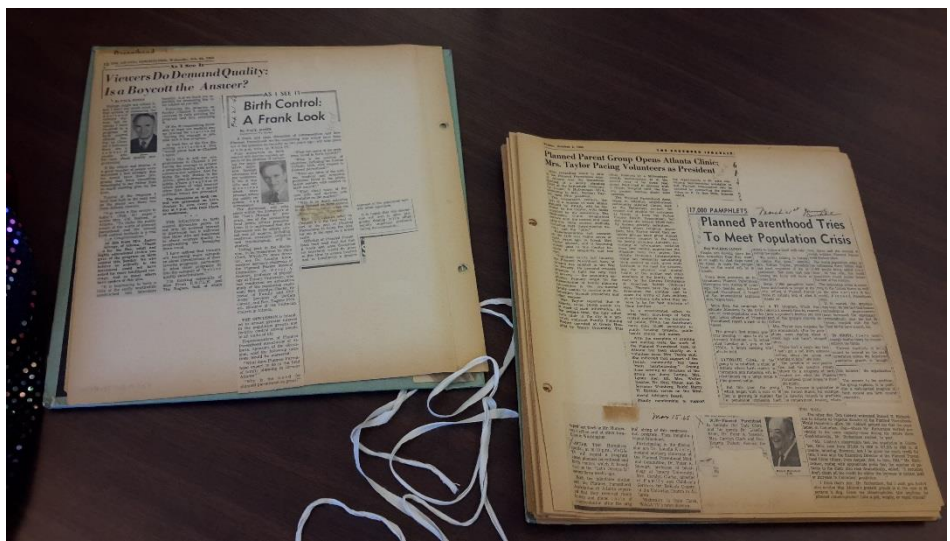
Georgia State University Library , Special Collections & Archives จะทำการรับบริการทรัพยากรสารสนเทศลักษณะพิเศษที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ดังนี้

- ประเภทบุคคล ได้แก่ จดหมาย ไดอารี่ อัลบั้ม ภาพถ่าย ต้นฉบับลายมือเขียน สารสนเทศเกี่ยวกับชีวประวัติบุคคล research note, lecture note วิดีทัศน์ เทปบันทึกเสียง ฯลฯ

- ประเภทหน่วยงาน ได้แก่ รายงานประจำปี บทความ จดหมายโต้ตอบ เอกสารทางการเงิน เอกสารด้านการวางแผน สิ่งพิมพ์ของหน่วยงาน ข้อมูลต้นฉบับที่เป็นข่าวประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

วันที่ 6 สิงหาคม 2559 ออกเดินทางจากเมืองแอตแลนตา มลรัฐจอร์เจีย ประเทศสหรัฐอเมริกา กลับถึงประเทศไทย ในวันที่ 8 สิงหาคม 2559 เวลา 7.00 น.

2.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

2.6.1 ประโยชน์ที่ผู้รับทุนได้รับ

1) การได้รับความรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่น่าสนใจสำหรับการเรียนการสอนที่นำเสนอในการประชุมวิชาการสำหรับนักจดหมายเหตุ ผู้จัดการเอกสาร ผู้สอน วิชาการจัดการเอกสารจดหมายเหตุ

2) การได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกับนักจดหมายเหตุ ผู้จัดการเอกสาร และผู้สอนวิชาการจัดการเอกสารจดหมายเหตุ ซึ่งเป็นเวทีที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในโลก และมีผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก

2.6.2 ประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยได้รับ

1) การจัดการศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ ได้รับการพัฒนาคุณภาพระดับสากลและก้าวสู่ความเป็นสากล ตามแผนยุทธศาสตร์ความเป็นสากลที่ได้กำหนดไว้ และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยในการเป็นมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลก

2) การได้แนวทางส่งเสริมและขยายโอกาสพัฒนาการจัดการศึกษา การวิจัย การจัดบริการทางวิชาการแก่สังคมร่วมกัน การแลกเปลี่ยนและการพัฒนาคณาจารย์แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์